

UZAKTAN EĞİTİMDE MESLEKİ BECERİLERİN KAZANILMASI: MALATYA MESLEK YÜKSEKOKUL ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Derya Özgüler
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
derya.ozguler@inonu.edu.tr

Öğr.Gör. Alper Tunga Özgüler
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
alpertunga.ozguler@inonu.edu.tr

Öğr.Gör. Buğra Kağızmanlı
İnönü Üniversitesi
Malatya Meslek Yüksekokulu
bugra.kagizmanli@inonu.edu.tr

Öğr.Gör. Murat Ulaş
İnönü Üniversitesi
Arapgir Meslek Yüksekokulu
murat.ulas@inonu.edu.tr

Özet

İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda bulunan Bilgisayar Programcılığı programı ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programları örgün eğitimin yanı sıra uzaktan eğitim de vermektedir. Yapılan bu çalışmada, öğretim elemanlarının mesleki uygulama derslerinin uzaktan eğitimle uygulanabilirliği ve verimliliği ile ilgili tutum ve bakış açılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda uzaktan eğitimde ders veren öğretim elemanlarına anket uygulanarak görüşleri alınmıştır. Öğretim elemanlarının bakış açılarıyla uzaktan eğitimde uygulamalı derslerin verimliliği ve öğrenciler üzerindeki etkileri incelenmiştir. Yapılan araştırmanın amacı, yöntemi ve hipotezleri ortaya konularak sonuca ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretim elemanlarınca, uzaktan eğitimde teorik derslerde problem olmadığı fakat mesleki uygulama derslerinde öğrencilerden verim alınmadığı tespit edilmiştir. Ancak buradaki problemlerin stajlarla verimli hale getirilebileceği düşünülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan eğitim, meslek yüksekokul, mesleki beceri.

ENHANCEMENT OF OCCUPATIONAL SKILLS IN DISTANCE EDUCATION: MALATYA VOCATIONAL SCHOOL EXAMPLE

Abstract

At Inonu University Malatya Vocational School, with the Computer Programming program, the Accounting and Taxation programs are provide not only formal education but also distance education, too. The questionnaire was applied to the instructors teaching distance education at Inonu University Malatya Vocational High School. The effectiveness of the applied courses and the effects on the students in the distance learning with instructors' perspective were examined. The purpose, methodology and hypothesis of the research carried out have been revealed and the result has been achieved. As a result of the research, it was determined that the instructors did not have any problems in theoretical lessons in the distance education but that they could not get the efficiency from the students in the vocational practice courses. However, it is thought that these problems can be made productive with internships.

Keywords: Distance education, vocational school, vocational skill.

GİRİŞ

Meslek Yüksekokulları, teknik ve meslek elemanı ihtiyacını karşılayan eğitim kurumlarımızdan birisidir. Meslek yüksekokullarından mezun olan öğrenciler, işveren veya iş görenlerle, vatandaş arasında köprü görevi gören ara elemanlar olmaktadır. Bu sebeple hem teorik hem de uygulamalı eğitim ve öğretim gerçekleştiren meslek yüksekokullarına büyük sorumluluklar yüklenmektedir (Aydın, Kaya, Özgüler ve Kağızmanlı, 2017). Burada işverenlerin en çok istediği şey uygulamada iyi yetişmiş teknik ve meslek elemanıdır. Bu sorumluluğu gerçekleştirmenin en iyi yolu uygulamalı derslerde öğretilen bilgi ve becerilerdir.

Öğretim ve öğrenimin sağlanması için bir ortama ihtiyaç vardır. Bu ortamın niteliği eğitim ve öğretim kalitesini etkilemektedir. (Kağızmanlı, Özgüler, Kaya ve Aydın, 2017) Bu ortam sınıf ortamı olabileceği gibi uzaktan eğitim yoluyla internet üzerinden de gerçekleştirilebilecektir.

Uzaktan eğitim sistemiyle ilgili tanımlar toplandığında uzaktan eğitimin "uydu, ses ve görüntü kasetleri, mektup kursları, grafik araçları, bilgisayar, internet ve çoklu ortam araçları vb, yöntem ve araçlar kullanılarak eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılması" olduğu söylenebilir (Düzakin ve Yalçınkaya, 2005). Ancak günümüzde uzaktan eğitim denildiğinde ilk akla gelen şey internet üzerinden eş zamanlı veya farklı zamanlı, sesli veya görüntülü biçimlerde bilgi aktarımıdır (Karataş, Özgüler, Özgüler ve Özgüler, 2017). Sanal ortamda verilen derslerin ancak teorik dersler olması mümkündür, uygulamalı derslerin bu şekilde verilmesi mümkün değildir.

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı, öğretim elemanlarının bakış açılarıyla öğrencilerin uzaktan eğitimde mesleki becerilerin kazanılmasına yönelik tutum ve bakış açılarının belirlenmesidir.

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, müdahale edilmeksizin kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda eğitimi verilen Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ile Bilgisayar Programcılığı programlarında ders veren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Örneklemeye, ilgili programlarda bulunan 18 öğretim elemanı katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Meslek yüksekokulunda, Bilgisayar Programcılığı ile Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programlarında uzaktan eğitimi verilen uygulamalı derslerin verimliliklerine yönelik, tutumları ve bakış açılarını analiz etmek amacıyla dersleri veren öğretim elemanları ile görüşülmüştür ve anket çalışması yapılarak uzaktan eğitimde mesleki becerilerin kazanılmasına hakkındaki görüşlerinin ne olduğu belirlenmiştir. 18 kişinin katıldığı, toplam 8 sorudan oluşan anket, 5'li likert ölçeğine göre hazırlanmış ve istatistiksel analizleri yapılmıştır. Uygulanan ankete Bilgisayar Programcılığı programından 5, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programlarında 13 öğretim elemanı katılmıştır. Buna göre uzaktan eğitimde ders veren tüm öğretim elemanlarına ulaşılarak anket çalışması tamamlanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

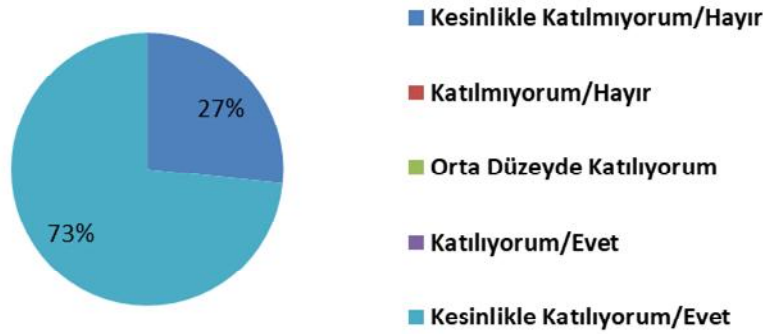
Her soru için alınan sonuçlar grafikler halinde verilmiş ve yorumlanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüşüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde

sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Meslek yüksekokulunda bulunan ilgili bölümlerdeki öğretim elemanlarının uzaktan eğitimle mesleki becerilerin kazanılmasına ilişkin bakış açıları anket sonucunda ortaya çıkmıştır.

BULGULAR

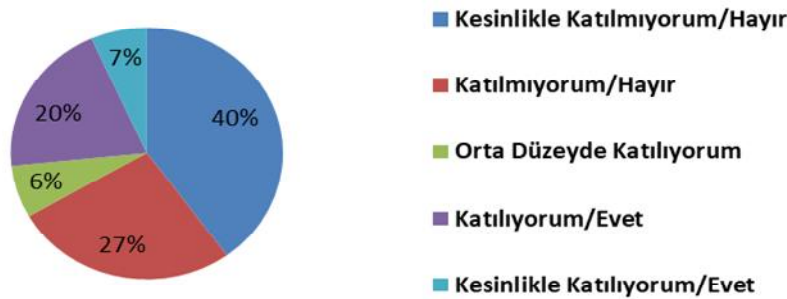
İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksekokulunda gerçekleştirilen, öğrencilerin uzaktan eğitimde mesleki becerilerin kazanımlarını araştırmak amacıyla uygulanan ankete aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Bulgular daire grafikleri gösterilerek yorumlanmıştır.

1. Mesleki eğitim, uygulama yaparak öğrenmeyi gerektirdiğinden, uzaktan eğitimle mesleki eğitim verilemez diyebiliyor musunuz?

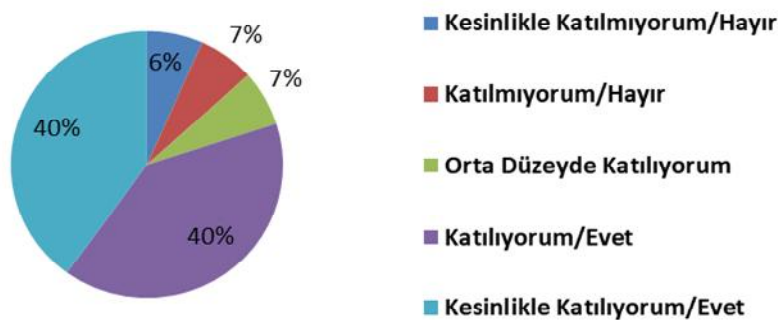
Öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitimle mesleki eğitimin verilmesini zor olacağını düşünmektedirler.

2. Uzaktan eğitim, mesleki eğitimin tüm kademelerine rahatlıkla uygulanabilir mi?

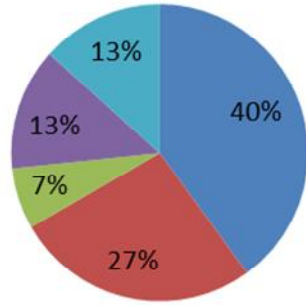
Uzaktan eğitimin meslek yüksekokullarında bulunan tüm programlarda uygulanmasının zor olduğu ortaya çıkmıştır.

3. Uzaktan eğitimde laboratuvar ortamının bulunmaması bazı derslerde öğrenmeyi engeller mi?

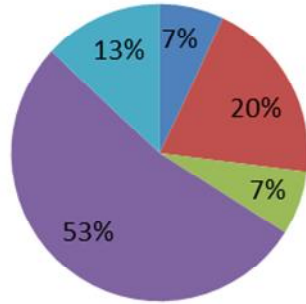
Uzaktan eğitimde laboratuvar ortamının olmayışının, uygulamalı derslerin anlaşılmasını güçleştirdiği sonucuna varılmıştır.

4. Uzaktan eğitim, bir mesleğe ait bilgileri ve becerileri kazandırabilir mi?

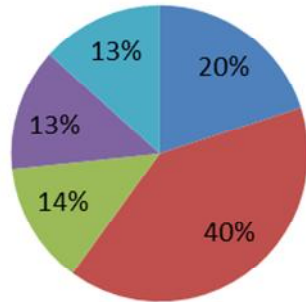
Öğrencilerin mesleğe ait bilgi ve becerileri uzaktan eğitimle kazanmasının zor olduğu gözlenmiştir.

5. Stajlarla, uygulamalı ders açığı kapatılabilir mi?

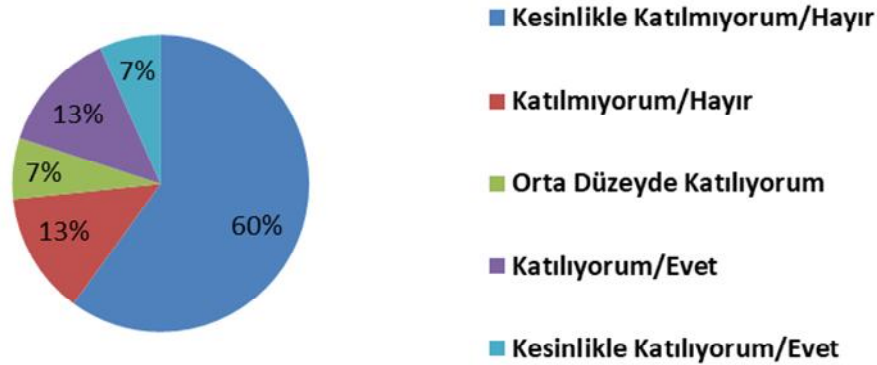
Uzaktan eğitimle yeteri kadar uygulama yapılamadığı ve bunu telafi etmenin yollarından birinin yaz stajı uygulaması olabileceği düşünülmektedir.

6. Uzaktan eğitimle aktarılan bilginin kalıcı olduğunu düşünüyor musunuz?

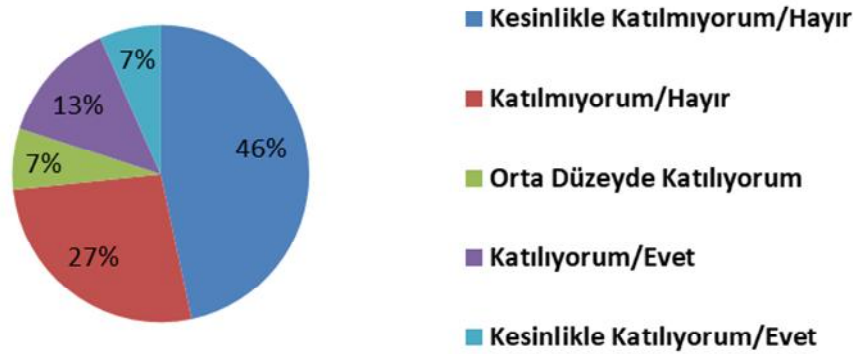
Eğitim verenlerin büyük bir kısmı uzaktan eğitimin bu eğitimi alanlar üzerinde kalıcı bir etkiye sahip olduğunu düşünmemektedirler.

7. Uzaktan eğitim öğretim şartlarında uygulama yapılması sağlanarak öğrenci daha aktif hale getirilebilir mi?

Öğretim elemanlarının büyük bir kısmı uzaktan eğitim öğretim şartlarında sağlanabilecek uygulamaların yetersiz kalacağı ve dolayısıyla öğrenciyi daha aktif hale getirmeyeceğinin düşünmektedirler.

8. Uzaktan eğitimin örgün öğretim kadar etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

Ankete katılan öğretim elemanları örgün eğitimin uzaktan eğitime oranla daha etkili olduğunu düşünmektedirler.

Ölçek için her bir maddeye verilen görüş kodları 1 ile 5 arasında değişmektedir. Aralıkların eşit olduğu varsayımından yola çıkılarak ağırlıklı ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0,80 olarak hesaplanmıştır.

Puan Aralığı = (En yüksek değer – En düşük değer)/5 = (5-1)/5 = 0,80

Bu durumda ağırlıklı ortalamaların değerlendirme aralığı aşağıdaki gibidir

1.00-1.80 : "Kesinlikle Katılmıyorum/Hayır"

1.81-2.60 : "Katılmıyorum/Hayır"

2.61-3.40 : "Orta Düzeyde Katılıyorum"

3.41-4.20 : "Katılıyorum/Evet"

4.21-5.00 : "Kesinlikle Katılıyorum/Evet"

Tablo 1: Ölçek Maddelerinin Ağırlıklı Ortalamaları

Ölçek Maddeleri	$\bar{X}$	Sonuç
1. Mesleki eğitim, uygulama yaparak öğrenmeyi gerektirdiğinden, uzaktan eğitimle mesleki eğitim verilemez diyebiliyor musunuz?	3.933333333	Katılıyorum/Evet
2. Uzaktan eğitim, mesleki eğitimin tüm kademelerine rahatlıkla uygulanabilir mi?	2.266666667	Katılmıyorum/Hayır
3. Uzaktan eğitimde laboratuvar ortamının bulunmaması bazı	3.666666667	Katılıyorum/Evet

derslerde öğrenmeyi engeller mi? (T)

4. Uzaktan eğitim, bir mesleğe ait bilgileri ve becerileri kazandırabilir mi?	2.333333333	Katılmıyorum/Hayır
5. Stajlarla, uygulamalı ders açığı kapatıla bilir mi?	3.466666667	Katılıyorum/Evet
6. Uzaktan eğitimle aktarılan bilginin kalıcı olduğunu düşünüyor musunuz?	2.60	Katılmıyorum/Hayır
7. Uzaktan eğitim öğretim şartlarında uygulama yapılması sağlanarak öğrenci daha aktif hale getirilebilir mi?	1.933333333	Katılmıyorum/Hayır
8. Uzaktan eğitimin örgün öğretim kadar etkili olduğunu düşünüyor musunuz?	2.066666667	Katılmıyorum/Hayır

Genel Ortalama: 2.458333334 Katılmıyorum/Hayır

X: Ortalama, T: Ters Kodlanarak Hesaplanmıştır

TARTIŞMA VE SONUÇ

Ankete katılan öğretim elemanları örgün eğitimin uzaktan eğitime oranla daha etkili olduğunu düşünmektedirler. Öğrenci ile yüz yüze yapılan derslerde öğrencinin derse daha aktif katılım sağladığını ve anlaşılmayan hususların daha rahat çözümlendiğinin savunmuşlardır. Öğrencinin anlamadığı hususlarda öğretim elemanına daha rahat ulaştığı, öğretim elemanın ise gerek konun anlaşılıp anlaşılmadığı gerekse ödevlerde beklenenin yerine getirilip getirilmediği hususunda örgün öğretimde nabızı daha rahat kolay tutabildikleri sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca derse devam konusunda ve sınav dönemlerinde uzaktan eğitimin tersine örgün öğretimde daha fazla hassasiyet ve titizlik gösterildiğinde hususunda fikir birliğine varmışlardır.

Gerçekleştirilen anketin sonuçları incelendiğinde genel olarak, eğitim faaliyetlerini yürüten öğretim elemanları uzaktan eğitim sistemine ve verilen öğretime olumsuz bakmaktadırlar. Uzaktan eğitimle, öğrencilere mesleki bilgi ve becerilerin, laboratuvar ortamını yeterince kullanamamaktan dolayı tam aktarılamadığı tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlardan, uzaktan eğitim sistemiyle verilen eğitimin, kalıcı olmayacağı, öğrencileri mesleki ve sosyal yönlerden geliştirmeyeceği anlaşılmıştır. Bu olumsuzluklar karşısında örgün öğretimin daha verimli olduğu görüşü ortaya çıkmıştır. Bütün bu sonuçlardan hareketle, uzaktan eğitimle mesleğini icra edecek öğrencilerin, mesleki bilgi ve becerilerini, kendilerini geliştirerek ve bu konuda özellikle staj uygulamasına gereken önemi vererek kısmen de olsa kazanabilecekleri öngörülmüştür. Uzaktan eğitimden mezun olanların mesleklerini gerçekleştirirken örgün öğretime göre daha fazla tecrübesizlik yaşayacakları ortaya çıkmıştır.

Not: Bu çalışma 10- 12 Mayıs 2018 tarihlerinde Antalya’da düzenlenen 9’uncu Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi’nde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Aydın, M., Kaya, K., Özgüler, A.T. & Kağızmanlı, B., (2017 Haziran). Meslek yüksekokullarında öğrencilerin bilgisayar kullanımı: Malatya Meslek Yüksekokulu örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Özel sayı 1*, 30-38. 01.10.2017 tarihinde http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/04.muslum_aydin.pdf adresinden alınmıştır.

Burma, Z. A. (2008). AB’ye geçiş sürecinde meslek elemanlarının uzaktan öğretim ile eğitimi. *Bilişim teknolojileri dergisi*, 2, 15-20.

Düzakın, E., Yalçınkaya, S., (2008). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemi ve Çukurova Üniversitesi öğretim elemanlarının yatkınlıkları. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 17, Sayı 1*, 225-244.

Kağızmanlı, B., Özgüler, A.T. , Kaya, K. & Aydın M., (2017 Haziran). Meslek yüksekokulunda teknoloji kullanımını: Malatya Meslek Yüksekokulu teknik bölümler örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Özel sayı 1*, 21-29. 01.10.2017 tarihinde http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/03.bugra_kagizmanli.pdf adresinden alınmıştır.

Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi. (17. Basım)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karataş, K.U., Özgüler, A.T., Özgüler, D. & Özgüler, D., (2017 Kasım). Öğretim elemanların uzaktan eğitim bakışları: Malatya Meslek Yüksekokulu örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Sayı 4, 193-201*. 01.02.2018 tarihinde http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/23.kasim_ugur_karatas.pdf adresinden alınmıştır.